

هنر؛ برترین شیوه تبلیغ دین

گفتگو با دکتر غلامعلی حدادعادل

شادی غفوریان

بازدید دکتر حداد عادل از مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی

جلوه کلامی، ادبی و شعری است و شاید این رایج‌ترین جلوه هنری در آستان قدس باشد. جشنواره ادبی و شعرخوانی و شب شعر که مخصوصاً در دهه کرامت باب شده است، سبب خواهد شد تا شاعران معاصر به‌خصوص جوانان درباره حضرت رضا (ع) طبع آزمایی کنند. بنده فکر می‌کنم در آینده آنقدر شعر فاخر و دلنشین درباره حضرت رضا (ع) سروده می‌شود که مداحان از حیث انتخاب دچار مشکل می‌شوند، از بس که عرضه زیاد می‌شود. این کار قطعاً در افزایش ایمان و اعتقاد و بصیرت و درک مردم از حضرت رضا (ع) مؤثر خواهد بود. ما در این ۳۶ سال پس از انقلاب به تدریج شاهد رشد فعالیت‌های هنری آستان قدس بودیم. می‌توانیم بگوییم که روز به روز دارد بیشتر و بهتر می‌شود، اما طبعاً هنوز خیلی جای کار دارد چون کلاً مؤسسات غیرخصوصی در توزیع و عرضه مشکل دارند. گرچه آستان قدس، خصوصی نیست اما عمومی هم نیست، یک بخش عمومی غیردولتی است. آن چیزی که من بر آن تأکید می‌کنم این است که برای عرضه نمونه‌های فاخر هنری که در مؤسسه آفرینش‌های هنری تولید می‌شود، بیشتر تلاش شود.

همان‌طور که استحضار دارید مؤسسه آفرینش‌های هنری با توجه به ذایقه‌ای که در کشور و در جهان اسلام است سعی می‌کند حلقه اتصالی باشد بین هنرهای سنتی و هنرهای معاصر. فعالیت مؤسسه را در زمینه ساخت کلیپ‌ها و فیلم‌های کوتاه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

فکر می‌کنم ساخت ماهنگ‌ها، فیلم‌های کوتاه که ترکیبی است از هنر تصویری، کلامی، موسیقی و شعر، ظرفیت خوبی برای بیان مقصود دارد و اگر شما کاری کنید که زوآر جلوه‌هایی از این حرم را در قالب تولیدات سینمایی شما ببینند، چه فیلم‌های کوتاه ۱۰۰ ثانیه‌ای و چه ماهنگ‌ها و شعرهایی که با موسیقی متناسب و عوالم مذهبی اجرا شود، مؤثر خواهد بود. در واقع ما برای مواجهه با تهاجم فرهنگی هیچ راهی غیر از عرضه فرهنگ خودمان نداریم یعنی نمی‌توانیم به دشمن بگوییم تو نیا! می‌توانیم مقاومتی در داخل ایجاد کنیم که اگر آمد، اثری نکند و راه این است که فرهنگ و هنر اصیل اسلامی ایرانی را معرفی کنیم تا ذهن جوانان ما خالی نباشد و در برابر فرهنگ بیگانه منفعل عمل نکند. اگر انس با هنر اسلامی ایرانی در نسل جوان افزایش پیدا کند، خود این بهترین مصونیت در برابر تهاجم فرهنگی خواهد بود.

جناب آقای دکتر حدادعادل، حضور مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی را در فعالیت‌های هنری کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

آستان قدس رضوی شبیه به یک معدن آثار هنری است. از ۱۲۰۰ سال پیش تا کنون هنرمندان از سر اخلاص آنچه توانسته‌اند به کار بسته‌اند و بهترین آثار خود را در این آستان متمرکز کرده‌اند و در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به این سرمایه معنوی و هنری توجه شده و بخشی از این معدن بزرگ استخراج شده است. این بخش استخراج شده اگرچه نسبت به کل مجموعه اندک است، اما خودش الگویی است برای گسترش هنر اسلامی ایرانی در کل کشور و حتی به کل جهان. بنده خوشحالم که یک مؤسسه علمی با بهره‌مندی از هنرمندان متخصص با مدیریت خوب به شناسایی سرمایه‌های هنری آستان قدس و معرفی و بازآفرینی آنها اهتمام دارند.

برگزاری نمایشگاه‌های هنری با رنگ مذهب را تا چه اندازه ضروری می‌دانید؟

بهترین شیوه تبلیغ دین استفاده از هنر است که اینک خدا برای عرضه قرآن، هنر فصاحت و بلاغت را انتخاب کرده و حقیقت پیام آسمانی را در جامه فصاحت ادبی عرضه کرده است، بنابراین هرچه ما از هنر برای معرفی دین استفاده کنیم، کار درستی کرده‌ایم.

بخش عظیمی از فعالیت‌های هنری آستان قدس رضوی منوط بر این است که هنرهای به‌کار رفته در طول تاریخ در حرم را به شیوه‌های مختلف و نوین منعکس کنند؛ تاکنون چقدر این مؤسسه را موفق دانسته‌اید؟

مؤسسه در تولید، بیشتر از توزیع موفق بوده است؛ یعنی من نمونه‌های عرضه شده را بسیار خوب می‌بینم ولی دسترسی زوآر را به تولیدات انبوهی که براساس نمونه‌های هنری پدید آمده، محدود می‌دانم. شاید یک در ده‌هزار هم از وجود این نوع فعالیت‌ها و دستاوردهای مؤسسه مطلع نباشند. آستان قدس باید به موازات توجهی که به بازشناسی و تولید این آثار می‌کند، برای توزیع و عرضه این آثار در سطح کشور تلاش کند.

با توجه به تخصصی که شما در زمینه ادبیات دارید نظرتان را در مورد ادبیات موضوعی و ویژه ادبیات با رویکرد رضوی بفرمایید.

قطعاً بخشی از جلوه‌های فرهنگی آستان قدس همین